

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Egy évre 3 korona 50 fillér. Félévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvántartott közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Szociális program.

II.

Azt igéri Kelemen Béla a főispáni székfoglaló beszédében, hogy ő mindig ott lesz azok között, akik a munkásnéposztály anyagi jólétének, gazdasági és politikai helyzetének emeléséért küzdenek. És nyomban rá három pontozatba foglalja össze az a szociális programot, mely őt főispáni ténykedéseiben irányítani fogja.

Elsolvastam ezt a három pontot, de ha újra meg újra a legnagyobb figyelemmel elolvasom, is egyetlen olyan új eszmét sem találok bennük, mely a szociális kérdést a munkásosztályhoz való vonatkozásában taglalva, annak a munkásosztálynak, speciálisan vármegyénkben, az anyagi jólétét, gazdasági és politikai helyzetének emelését kívánna szolgálni.

Nem szemrehányás-képen állapítom meg ezt aényt, mert elismerem, hogy a főispáni program e nélkül is sok — helyi érdekből — egészséges eszmében bővelkedik a szociális kérdés tekintetéből, — hanem megállapítom azért, hogy rámutassak a program nagy fogyatékoságára és kapcsolatra hoztam ezzel majdan azokat, amik — nézetem szerint — ezt a fogyatékoságot elenyésztesíteni alkalmasak.

Nem elég azonban azt mondanom, hogy a főispáni program munkásjóléti eszmék dolgában és Csongrád-megyére való vonatkozásában semmi újat nem tartalmaz: ezt az állítást bizonyítani is tartozom s éppen azért szükséges, hogy visszatérjek a főispáni szociális programjának három pontozatára.

Az első pont elutasíthatatlan szükségnek mondja a progresszív adóztatás behozatalát. Ennek a szükségességtől mi itt régtől átvagyunk hatva mindannyian, a többségbe jutott függetlenség és 48-as pártunk is ez képezi régtől egyik sarkalatos alapelvét; de most, a nemzeti kormány uralomra jutásával, — ezt csak a vak nem látja — nagyon is kertelnek a progresszív adó körül. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki egyúttal pénzügyminiszter is, éppen most, az 1907. évi országos költségvetés képviselőházi tárgyalása során jelentette ki, hogy a progresszív adó behozatalából egyelőre semmi sem lesz s a bizottságokban is, ahányszor ez a kérdés szóba került, mindig az ütközött ki a beszédéből, hogy — ha lesz is valami-

kor progresszív adóztatás, ez nem fogja érinteni a földadót.

A főispáni szociális program első pontja tehát egyfelől nem fűdi a kormány idevonatkozó programját s éppen azért nem is valósulhat meg, a hogy ő szeretné; másfelől ha megvalósulna is, a progresszív adóztatás behozatala ugyan nem lendítene közvetlenül semmitsem a munkásosztály nagy tömegének anyagi jólétén.

Speciálisan Csongrád-megyét tekintve, a főispáni szociális program második pontja rámutat az uradalmi községek megszüntetésének szükséges voltára s igéri, hogy a főispán minden, erre irányuló mozgalmat a legbuzgóbban és a legnagyobb odaadással fogja támogatni.

Hát kétségtelen, hogy az igazi községi élet minden kellékével bíró vármegyénkbeli városoknak és községeknek rendkívüli szolgálatot tenne az, aki az uradalmi községek megszüntetésével, ezeket, mint uradalmi pusztákat és majorokat, a hozzájuk legközelebb eső városhoz vagy községhez való csatlakozásra tudná akár békés úton rábírní, akár — ha ilyen van — törvényes eszközzei rákényszeríteni. Elévülhetetlen érdemeket szerezne magának, aki ezt megselekedné, mert ez jelentékenyen mérsékelné sok községünk pótdát terhet, tehát a községi lakosság válláról jókora terhet venne le, — de a munkásosztály zömének szempontjából a főispáni szociális programnak ez a pontozata sem bír fontossággal, mert megvalósulása sem jelentene ránevezve anyagi jólétet, amennyiben e zömnek vállalt ma sem nyomja semmi községi adóteher és nem nyomná akkor sem. De ettől eltekintve is, akadémiikus értékű marad ez a program, mert ha nincs törvényes jogalap azoknak az uradalmi községeknek a megszüntetéséhez. A törvényes jogalapot pedig csak e községek adófizetői bizonyos adóösszeg hányadának önkéntes belégyezése adná meg, amelyre aligha számíthatunk.

A főispáni szociális program harmadik pontját kénytelen vagyok két részre tagolni azért, mert az egyik rész határozatlan kívül esik a helyi program keretén, amennyiben a kormány tervbe vett szociális törvényalkotásaira mutat rá s csak a másik rész az, aminek helyi vonatkozása van.

Az ezen pontban foglalt kormányi törvénytervezetek közül a munkásosztályt közvetlenül a munkásházák épi-

tése, peres ügyekben a jogszolgáltatás olcsóbbá tétele, a létminimum megállapítása és az otthon védelme érdeklik, mert ezek, ha törvénynyé is váltak majd, kétségtelenül alkalmasak lesznek a munkásosztály anyagi jólétének előmozdítására is.

De hát ez nem főispáni, hanem kormányprogram s a munkásházakra vonatkozó részében nem is új, legalább a mi vármegyénkben nem az, mert hiszen nálunk, Cicatricis Lajos dr. alispán kezdeményezésére már évek óta sikeresen folyik Szentesen is, Csongrádon is a munkásházák építése és újabb:n Mindszenten is eljutnak már ennek az egészséges szociális eszmének a megvalósításához.

Marad tehát a harmadik pontozat második része, melyről a főispáni program azt állítja, hogy alkalmas volna Csongrád vármegyében a lakosságnak földmíveléssel foglalkozó túlnyomó részénél, a megélhetési viszonyok nehézsége által okozott jelenlegi elégtelenséget úgy szólván egy csapással, nagyon hosszú időre megszüntetni. Nevezetesen rá kellene bírni a megyebeli latifundiumok urait, hogy ne csak nagybérloknak adják bérbé a tulajdonukat képező ingatlanokat, hanem örökbérletképen, vagy hosszú lejáratú bérlébe, esetleg községi garancia mellett, kisebb gazdáknak is.

Hát szó sincs róla: a kisgazdák, vagy jobban mondva, a törpebírtokok tulajdonosai ma már jórészt szinten mind szociálisták vármegyénkben és ezek egy részének elégtelensége eloszlatható is volna azzal, ha sikerülne őket a tervezett módon, uradalmi földeken, hosszabb lejáratú bérlétekhez juttatni. De a program e pontozatának megvalósulása sem lendítene semmit a megyegyebeli munkásosztály sorsán, mert annak a munkásosztálynak ugyan egy fillérrel sem szaporodnék a keresete s nem javulnának semmit a megélhetési viszonyai, akárhány kisvagy törpebírtokos jutna is uradalmi bérföldekhez.

En nem kételkedem abban, hogy Kelemen Béla komolyan, erős elkötelezettséggel lát majd neki a szociális programja megvalósításának. E végből bizonyosan keresni fogja az érintkezést a megyebeli latifundiumok uraival, hogy hazafiságukra, igaz magyar érzésükre, humanizmusukra apelálva, őket egyfelől az uradalmi köz-

ségek megszüntetése esz néjének, másfelől földjeik apró parcellákban való bérbeadásának megnyerje s éppen azért, mert számítok ihyetén akciójára és közvetítésére, már most rámutatok arra, ami ezekben programjának egy fogyatékossága s amit bizonyára nem szándékosan felejtett ki. Nevezetesen hogy — ha az uradalmak földjeik apró parcellákban leendő bérbeadására egyáltalán rábírhatók lesznek, hát vonják be — községi jótállás mellett, a kiserlők közé a munkásosztály jónabban, törekvő, takarékos elemeit is, mert szociális szempontból ez a főfontosságú dolog. — is. —

Az eszményi vámvonál. Ha a magyar kormány szabad rendelkezési joga volna a fogyasztási adók felett és joga volna önállóan intézkedni úgy hogy mindazon áruk melyeket akar vagy jónak lát, tetszése szerint megterhelhetné fogyasztási adóval, — ez nem utköznék nemzetközi szerződésekre, de olyan fegyver volna a kormány kezében, melyivel a magyar ipari és mezőgazdasági termelvényeknek védelmet és oltalmat lehetne nyújtani.

Ez a jog, akár a vamszövetségben, akár a tervezett vamszerződéses viszonyban, gyakorlati élettapasztalatok nyomán igazságosan szabályozhatna Ausztria és Magyarország között a közgazdasági élet minden ágát, anélkül, hogy Ausztriából, vagy más országokból érkező hasonló termelvényekkel pótlótlansanak, melyből a magunk termelvényei a magunk szükségletét kielégíteni képesek.

Igy hódíthatnánk meg egyenként minden életképes üzletág részére a magyar fogyasztási piacot, mert az idegen árú fogyasztási adóval lévén megterhelve, a magunk árúival itt versenyezni képes nem lesz.

Jól tudjuk mi azt, hogy Ausztriában viszont retortázó keresnének és ott meg a mi árúink kiszorításáért alkalmaznak a fogyasztási adóvédelem, ám érezzük azt is, hogy ennek a költséges védekezésnek a vérmehorú jelentőségéig elfajulni nem kell, nem szabad és nem is szükséges.

A cél nem az, hogy mi valogatás nélkül kiszorítsuk az osztrák importot Magyarországtól hanem az, hogy saját termelőképességünket védelmezzük a szorongató konkurrencia ellen. Ha Ausztriában is csak belső védelemről és nem retortázó foggnak gondoskodni, akkor közöttünk vérmehorú nem keletkezhetik.

Egy eszme ez csupán, mely megérdemelné, hogy belső tartalma szigorú kritika tárgyává tétessék.

Felmerül ez a gondolat azon alkalomból, hogy a kiegyezési tárgyalások folyamán, a szerződéses formában egy eszményi vámvonalat akar létesíteni a magyar kormány, sőt egyes árúkra néve már a vámvédelmet is statuálni szeretné.

A megoldásnak ez a módja sehogyan sem felel meg a mi viszonyainknak, mert ha a vámvonál csak eszményi vonal lesz, akkor marad minden úgy, ahogy ma van, ha azonban egyes árúknak néve tényleges vámtétel fog kirovatni, megiehet, hogy a belső fogyasztás ezen árúk tekintetében lényegesen megdrága, a nélkül, hogy ebből a magyar termelésre igazi előnyök keletkeznek.

Nem szabad ugyanis számitáson kívül

hagyni azt a fontos körülményt, hogy a magyar és az osztrák gyárosok túlyomó része egymással ma is katrell szerződéseiben áll s ezen szerződések legelső következménye lehetne és bizonyára lenne is, hogy a magyar termelő iparosok produkumaik árát olyan magasra szoktatták fel, olyan magas árért az osztrák kolléga is beimportálhatna, mert ebből közöshaszon keletkezne, melyet a kereskedői felfogás szerint elszalasztani vétek volna, amíg kartell van és ennek fentartása lehetséges.

Ez a hibája az eszményi vámvonál gondolatának és ezt a hibát a tarhetetlenségig fokozná még az a körülmény is, hogy a magyar termelő vállalatok túlyomó részében osztrák tőke dominal, mely természetesen osztrák érdekekkel szembeállani nem hajlandó, ha erre nem kénytelen s ha az eszményi vonal lerombolása olyan hasznos is lehet, mint amilyenre fentebb rámutattunk.

Ezzel szemben a fogyasztási adóvédelem szabadsága számos előnnyel bír. Ezen védelem alkalmazását a gyakorlati élettapasztalat mutatja meg. Ott és akkor alkalmazható ez a védelem, ahol szükségesnek és hatályosnak mutatkozik és nyomban megszüntetendő, ha az látszik, hogy kedvezőtlen eredményre vezetett.

Nem tudjuk, hogy a kiegyezési tárgyalások során ilyen irányú kérdések felmerültek-e, vagy sem, hiszen a tanácskozások folyamát titokban tartják; de ha mar arról van szó, hogy a vámközösséget megszüntetni nem lehet, akkor a magyar piac védelmére eszközöket, fegyvereket kell keresni. Meg kell találnunk a módját annak, hogy a magyar piacot hogyan hódíthatjuk meg a magyar termelés számára, mert nem lehet, nem szabad örökösén viselni a gyarmati helyzet nyűgét. Végteére is nem keresünk export piacokat, mi a magunk fogyasztási szükségleteit akarjuk a saját erőinkkel kielégíteni és elég szomorú, hogy ezért a legtermészetesebb eredményért elkecseregett és nehéz küzdelmeket kell folytatnunk. Am, ha már ott tartunk, hogy valamiféle vonalat kell húzni a magunk védelmére, akkor legkönnyebb és legtermészetesebb volna az, hogy a fogyasztási adóvédelem szabadságát igyekeznének megszerezni!

Árpád-millénium.

Ezer éve lesz 1907-ben, tehát a jövő évben annak, hogy elszenderült a honalkotó fejedelem, Árpád.

A Pusztaszeren tartani szokott Árpád-ünnepeken lett viszhagra azon eszme, hogy a milleniumi évfordulót a jövő évi Árpád-ünnep keretében szokottnál nagyobb méretek között kell megünni. Szalay Karoly, a jeles költő, lapunknak is munkatársa, rajongó hazafiassággal, a hazai történelemből merített szent lelkesedéssel adott írásban és szavakban szárnyakat a jórésztben általa fölvetett eszmének, hogy Pusztaszer a jövő évben országos ünnep színhelye legyen.

Közel érdekel tehát bennünket az Árpád-millénium alkalmából a honalkotó fejedelem sírjának keresése. Régóta folyik a föltérnések részéről a nyomozás e tekintetben.

Most Wekerle László szól hozzá a kérdéshez s nagyon értékes adatokkal igyekezik megállapítani a helyet, hol Árpád hamvait nyugalomra bocsáthatják.

Wekerle László, mint a többi történetírók, szintén Anonymusra hivatkozik. E szerint Anonymusnak hiszünk.

Szerinte 907-ben halt meg Árpád fejedelem; a hely megnevezése nincsen, de azt tudjuk, hogy a fejedelem ismerte Attila városát a sok köépulettel, mert itt a földmásoknak hosszabb ideig; a Csepelszigetről pedig tudjuk, hogy ott az övével tartózkodott; de tudva van róla az is, hogy Torbágy erdőségében sétálgatta szórakozott és itt vette az örömhirt is Vasvár, Veszprém és vidékének elfoglalásáról, amely hírre e hír követeivel »Eicilburgba ismét vissztérvén» nagy lakomát tartott; amiből kitűnik, hogy Árpád ez időben, mely halálát nem sokkal előzte meg, Eicilburgban (Attila városában) is lakott.

A lényeges az, hogy hol temettetett el. Anonymus szerint eltemettetett egy patak forrása fölött, ahol a magyarok megterése után templom épült, mely Fehérnek nevezetett! Tchéa a Fehérgyház az, mely a sírnak mintegy jelző köve volt. Hol van ez a templom? Mert ez az, amit keresnünk kellett, mint tették is a nyomozók mind.

Eltemettetett a fejedelem az ország legelőkelőbb temetkezési helyén; ez pedig az óbudai Nekropolis volt, mely ott húzódtott el az Esztergomi-út nyugati oldalán a hegyek aljában. Ott van a patak forrása még most is, manap a Rádl-malmot hajtó langyos vizével, mely a rómaiak idejében a mai Flórian-terén létezett fürdőhöz szolgáltatva a vizet és közel kirakott mederben folyt oda, mely meder abban az irányban ott vezetett a mezőn át, hol még az 1890 es évek végéig a szántóföldeken egy sötétebb zöld sáv volt látható részut a vetéseken át, de amely sáv most már az ott épült hazak miatt aligha lesz többé látható.

Hogy Óbuda, az Eitelburg, volt folyton Árpád lakasa, illetve egyik — de legelőkelőbb — lakasa, azt tehát tudjuk hitelesen. Hogy a fejedelem — ki nem a csatatéren, hanem otthon halt meg — hol volt holtan kiterítve, azt »nem tudni» lehetetlen; ha pedig Eicilburgban halt meg, akkor eltemetetésének természetes helye a közel levő, de a városon kívül fekvő Nekropolis, mely mint temetkezési hely a fejedelem elhantolására legalkalmasabb volt, annál is inkább, mert ott az a bővizű forrás is volt, mely az ősmagyar temetkezéseknél kiváló jelentőséggel bírt s melynek közelében a temetés a legszokásosabb módon, a pogány szokásoknak mindenben megfelelően mehetett végre.

A »Fehérgyház» az 1855. évi metális szerint föltétlenül ott volt az Esztergomi út mellett levő nagy forrás közelében; későbbi adatok is ugyanezt bizonyítják, nevezetesen Mátyás király levele IV. Sixtus pápához 1489-ből. Perényi nádor parancslevele 1510-ből és II. Lajos metális reambulációja 1524-ből, mely nagyjelentőségű főkományok mind kétségtelenül bizonyosra teszik azt, hogy a Fehérgyház ugyanaz a templom, amelyet Anonymus jelez.

Ujdonságok

Szentes, 1906. december 2.

— Közigazgatási bizottság Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én délelőtt 10 órakor tartja a havi rendes ülését, a vármegyeház kistermében.

— A főispánok a belügyminiszternél. Vasárnap dében, az Andrássy-szobor leleplezése után, a főispáni kar, élén Gullner Gyula pestmegyei főispánnal, tisztelettel gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél, aki a képviselőház társalgótermében fogadta a küldöttséget. A minisztert a főispáni kar nevében Gullner Gyula üdvözölte s erre Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a következő feleletet adta: — Annyira mélyen érzem ezt a mai napot, hogy az elérékenyedés venne rajtam erőt és nem volnék képes szavaimat kifejezni. Azért más

témáról szövegek és ha idejöttetek, felhasználom az alkalmat arra, hogy megbeszéljem itt azt a politikát, amelyet itt mindnyájunknak együtt, közösen követnünk kell. A főispán nem vezet a törvényhatóságot, de felügyel rá, ellenőrzi azt. A főispánnak e nehéz teendőinél két célt kell szem előtt tartani. Az egyik az, hogy a közigazgatás objektíve megfeleljen a törvény akarátnak és minden egyes tényében a partatlan igazságszeretettel vezesse, hogy ne nézze, kinek mi a felekezete, mi a vallása, mi a nemzetisége, mi a politikai hitvallása, hanem mérjen mindenkit szemben egyenlő igazságszeretettel. Azonban e mellett a második nagy feladata a főispánnak az, hogy az állam érdekeit mindenek felett megővje. A főispán képviseli a magyar állameszmét. Legyen igazságos mindenkiel szemben, legyen azonban szigorú, kérlelhetetlen az állam ellenségeivel szemben.

— **Ternovszky Alajos**: kir. tanácsos. Jól megérdemelt kitüntetés érte Ternovszky Alajos pénzügyigazgatót, aki humánus bánásmódja folytán nálunk is megszerte közbecsülésben áll. Ő felsége a király Ternovszky Alajosnak a királyi tanácsosi címet és jellegűt a domanyozta s a kitüntetés a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fogják publikálni. Ternovszky Alajost 1902-ben Zomborból helyezték át Szegedre, mint pénzügyigazgatót s tapintatos fellépése által csakhamar meg is kedvelte magát a hatáskörébe eső egész kerületben. Most két éve ünnepele állami szolgálatának harminc éves jubileumát, mikor is az egész megyéből felkeresték tisztelői meleg ovációikkal. Az új királyi tanácsost a pénzügyigazgatóság tisztikara testületileg készül üdvözölni. A szép kitüntetés ezáltal igazán arra való embert ért, aki több évi ittműködése során nemcsak alantasainak, hanem a vele érintkező hatóságoknak és a nagyközönségnek is osztatlan szeretetét és becsületét vívta ki.

— **Gazdasági egyletek a földmívelésügyi miniszternél.** Az országos Magyar Gazdasági Egyletet kezdeményezésére az országban levő összes varmegyei és városi gazdasági egyletek kiküldöttjeiből alakuló monstreputáció készül a napokban Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elé járulni, hogy a jövő évi aratás nyugodt lefolyását fenyegető s országsszerte kiütöző nagy veszedelemmel szemben egy igazságos és a mellett szigorú sztrájk törvénynek a lehető legrovidebb időn belül való megalkotását kérje tőle, illetve általa a képviselőháztól. A magyar gazdáknek ez az országos nagy deputációja vasárnap fog a miniszter elé járulni és valószínűleg az Országos elnöke lesz a küldöttség vezetője és szószólója. A küldöttségben a csongrádvarmegyei gazdasági egyletet is több igazgatósági tagja által lesz képviselve.

— **A virilizmus eltörlése.** Szenzációs eseményekről ad hírt egy — a kormányhoz közelálló fővárosi lap, egyik legutóbbi számában. Arról van szó a hírből, hogy a kormány törvénytervezetet készített elő a virilizmus eltörléséről. Az összes törvényhatóságokban s a közigazgatás egész területén eltörlik ezek szerint a virilizmust és ezzel megszűnik az eddigi rendszer, mely mellett a törvényhatósági bizottsági tagok, városi és községi képviselők fele része nem a nép választottaiból, hanem a legtöbb egyenes álla-

mi adót fizetők sorából kerül ki. Mint a kérdéses fővárosi lap írja, a kormány a virilizmus eltörlésére már novellát dolgozott ki, amelyet mint illik, először az ország legnagyobb politikai pártjának, a függetlenségi és neogyennyolcas pártjának fog bemutatni. A függetlenségi párt ezek szerint még a hét folyamán bizalmas értekezletet tart, amelyen a drássa Gyula gróf belügyminiszter bemutatja a novellát, amelyet az országgyűlés, az alkotmánybiztosítókkal együtt, még az idén fogna tárgyalni.

— **Mezőgazdasági téli tanfolyam.** A hőmezővársárhelyi földmives iskolánál 1907. január és február hónapokban mezőgazdasági téli tanfolyam nyílik meg. A tanfolyamban résztvehetnek mindazok a kiszáradt, gazdálkodók és földmivesek, akik a mezői gazdálkodás különféle ágaiban, valamint a háziipari tárgyak készítésében alapos elméleti és gyakorlati képzetiséget akarnak maguknak szerezni. A tanfolyam teljesen ingyenes, amelyben a résztvevők ingyen kapnak lakást, világitást, mosást, ágyműtést és étkeztetést. A felvételhez erkölcsi bizonyítvány felmutatása és legalább is 16 éves életkor elérése szükséges. E tanfolyamra annál is inkább felhívjuk a gazdásztaály és a földmivessztaály figyelmét, mert hogy a résztvevők között, az általuk ott előállított háziipari tárgyak legnagyobb részét ajándékképpen kifizetik az osztani. Tekintettel a várható tömeges jelentkezésre, kívánatos, hogy a tanfolyamban résztvenni kívánók mielőbb beküldjék erkölcsi bizonyítványukat a földmivessztaály igazgatóságához. A tanfolyam január 3-án kezdődik akkor kell az erről előzően értesítetteknek az iskola igazgatójánál jelentkezni.

— **Képkiallítás.** Joó Béla földink aki a müncheni festőiskolában nyerte művészi kiképzetését s az utóbbi időben ismét szorgalmasan festget, — mint értesülünk — legközelebb gyűjteményes kiállítást szándékozik műveiből rendezni. Az érdekesnek ígérkező képkiallítást a fiatal művész Hegedűs Ignácnak a Kossuth-téri Hariszbán levő fényképezési műtermében rendezik csekély belépődíjjal, melyet jótékony céllal fordítanak. Az érdekes vállalkozásra előre is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Házasság.** Soós János fiatal gazdálkodó f. hó 8-an lép házasságra Juhasz Mariskával, Juhasz Ferenc gazdálkodó kedves leányával. A polgári házasságkötés után, ugyanaz nap délután adják az egyházi áldást az ifjú pár frigyére. a helybeli ref. templomban.

— **Kegyelem Hegyi Antalnak.** Hegyi Antal, a csongrádiak volt plebanosát, mint ez köztudomású, nyolc hónapi összűntetésre ítélték el magánlakásért és izgatás miatt. A büntetés elől Hegyi a páter Amerikába menekült, majd ez év nyarán hazajött s Kispesztén letartóztatva, Szegedre kísérték. Fogása néhány hónapjának elteltével, Csongrádon mozgalom indult meg érdekében, hogy részére kegyelmet kérjenek. A községből küldöttség tisztelgetett ez érdekében Pólonyi Géza igazságügyminiszternél, aki készségesen megígérte közbenjárását, melynek meg is lett az eredménye, mert a királyi kegyelme ime clegöntötte Hegyinek a hátralevő fogsága kitörlését. A miniszter táviratilag tudatta ezt a szegedi törvényszékkel, mire Hegyi t, aki a fogságban becses könyvet írt. a kivándorlásról és aki most Csongrádra tér vissza, azonnal szabadlábra helyezték.

— **A telekkönyvi intézmény reformja.** Pólonyi Géza igazságügyminiszter a magyar általános polgári törvénykönyv tervezetének előkészítésére ujonnan alakított bizottság működését mindenekelőtt a telekkönyvi intézmény sűrűs reformja érdekében óhajtván hasznosítani: a tervezet további tárgyalását előkészítő munkálatnak az anyagi telekkönyvi jogra vonatkozó és az ezzel kapcsolatos elvi kérdések megvitatására értekezletet hívott egybe és arra a bizottság tagjain kívül az ezen reform által közvetlenül érdekelt, jelzalog üzlettel foglalkozó pénz intézeteket és gazdasági érdeklőket is meghívta.

— **Értesítés a presbyterválasztásról.** A helybeli ev. ref. egyháznál f. hó 20 és 21-én tartandó presbyteri és egyházközségi képviselői választás alkalmából értesítettnek az egyháztagok a következőkről: A választók névjegyzéke közlemélre f. évi. december 5—14-ig vagyis 10 napig az egyház pénztári hivatalában tétetik ki, amely idő alatt szóval vagy írásban a felszámolások megtekinthetők. Ugy a presbyterek, mint az egyházi képviselőkre egy ugyanazon lapon kell szavazni, két szavazólap el nem fogadtatik. — Szavazó lapok kaphatók az egyház pénztári helyiségében, azonban más szavazólapal lehet szavazni.

— **A református kör felavató ünnepélye.** Mint értesülünk: a felavató ünnepélyre serényen folynak az előkészületek úgy a rendezőség, mint a nagyközönség részéről; az érdeklődés fokmérőül szolgál a hétői csigacsalás, amelyben Papp Lajosné buzgó vezetése alatt 52 szorgalmas asszony s leány gyors keze pörgette a bőtojas, finoman nyírt lisztből készült izelés és kivanatos csigát, a magyar konyha ezen elsőrangú termékét. Ezzel a sátoros és lakodalmas levessel kívánja ugyanis a kör vezetni a magyar gazdaságyon finom főztojéiból és süttőjéiből álló társasbédét, amelynek kelleikéit a kegyes szívű adományozók adták össze és amelyhez a rendezőség a református kör tisztelt tagjait és a körnek működésével rokonszenvező nem tagokat is tisztellettjelesen meghívja, hogy a felavatásnak nemcsak szellemi élvezeteiben, hanem a magyar konyha java termékeiben is részesítse vendégeit — egy valóban családias jellegű, bizalmas, kedves és kedélyes körben, hogy alkalmat adjon ezáltal is arra hogy helyi tarsadalmunknak különböző rétegei a családi otthon közvetlenségéhez hasonló körben érintkezzenek és egymást jobban megismerni alkalmuk legyen. A felavatási nap programja miként azt korábbi publikációiból a közönség egy része már ismeri, három részből áll: 1., a felavató ünnepélyből délelőtt 10 órakor, 2., a társasbédből délután fél 1 órakor és 3., táncmulatságból este 8 órakor, amelyre mindenkire a rendezőség Szentos városnak a közmivélődés és a rokonszeny ápolása iránt érzékeny közönségét — külön meghívó hiányában — ez úton tisztellett meghívja, és pedig azon kijelentéssel, hogy ünnepének vendégeit atyafiságos szeretettel és örömmel fogadja és azon reményével, hogy a felavató ünnepély a találkozás öszinte hangulatai köztben kedélyesen és szeretetremóton fog lefolyni. Mint szükséges tudnivalókat közli egyszerűsind a rendezőség, hogy a társasbédre jegyzett adományait a kedre adakozók és pedig az aprószágot szombat délután 5 óráig feltisztaltva, a tőrőrsztaést és tőrőrsztaépnét nem különben egyéb küldeményeket az ünnep napján déli 12 óráig a kör székházához küldeni méltóztatásnak, ahol is azokat nyugta elenében át fogják venni. Végül felkéri a rendezőség az igentisztelt érdeklők közönségét, hogy, akikhez a gyűjtők akár a társasbédhez valóq gyűjtéséhez kiállított, akár a társasbédben való részvételhez kibocsátott aláírási iveauk netaalan el nem jutottak volna hogy kedves adományait a jelzett ideig és módon előküldeni, illetőleg az egyház tanácsstermében, lelkeszi hivatalokban, kaszióban, ipartestületnél a 48-as körben, a kör-

ben, és a tanító uraknál elhelyezett iveken aláíratkozni megkezdjenek és pedig péntek dec. 6-ik napjának estéjéig. A tarsasbéd-en egy teríték ára 2 korona; a táncmulatságra beléptidj személyenként 2 kor. család-jegy öt kor. ebédjegy és belépti díj a táncmulatságra személyenként egyszerre váltva 3 kor.

— Halálozás. A város házan lengő gyász-lobogó hirdette pár nap óta, hogy a város-nak gyásza van. Szathmáry Lajos, városi képviselő halt meg f. hó 8-an reggelre virradóan, 46 éves korában, egy gyógyíthatatlan súlyos betegség kiszívődéseitől elgyötörve, melyektől jótékonyan váltotta meg a halált. A boldogult évek hosszú sora óta tagja — viszonylag fiatal kora dacára is — a városi képviselőtestületnek, melynek közgyűlésében szorgalmasan vett részt, hogy a közügyeket intézni segítsen zajtalan, csendes munkájával. Temetése tegnapi délután volt a piac-utcai gyászháztól, agg édesapja: id. Szathmáry Pál, özvegye, testvérei, rokonai és nagyszámú gyászközönség részvételével.

— Milyen időnk lesz? Meteor írja az időjárásról a következőket: A november 23-ki csomópont meghozta a jelzett hideget, de az ismét, mint a megelőző csomópontokra, csupán magára a változás napjára szorított, míg követően újra változatos lett az időjárás és meghozta a jelzett havas, viharos jellegét is. December hó kezdetével a hideg állandóan köszönthet hozzánk, mint eddig, amidőn csak a csomópont napjain, vagy közvetlen ezek körül esett a hőmérséklet a fagypontra alá. A december 14-ki csomópontot csapadékos, a 21-ki hideg jellegű, így a hónapban legtöbb csapadékot 14-én, a legnagyobb hideget 21-én várhatjuk. A csomópontok nagy száma ebben a hónapban is zavarólag hat az egyöntetűségre és változatosra teszi az időjárást; a hideg jelleg azonban ebben a hónapban már erősebben domborodik ki.

— Táncmulatság. A szegénysorsú zsidó iskolás gyermekeket segítő egyesület f. hó 8-iki, szombat esti táncvigalma, melyet a központi szálló nagytermében rendeznek, kitűnő sikerű vigalomnak ígérkezik. A mulatságon a résztvevők szórakoztatásáról az ügyes rendezőség nemcsak táncal gondoskodik, hanem egyéb élvezetet is akár nyújtani, mely célból többen vállalkoztak fogóvas tartására és szavaltásra, sőt a szellemi szórakoztatásra vállalkozott kisaszónokok: Czobor Edith, Hoffmann Rezső, és Götzl Józsa egy kis egyfelvonásos is elő fognak adni, melyből a próbák szorgalmasan folynak. Szóval a rendezőség mindent megtesz, hogy kellemesen szórakoztató estét szeressen a közönségnek, mely viszont bizonyára hálás lesz ezért azzal, hogy a mulatság fényes erkölcsi és anyagi sikerét előmozdíja.

— Választási reform és kúriai bírások. A választási bíráskodásról szóló törvénytervezet közzététele alkalmából különösen a szocialista lapok támadták hevesen a kormányt s azzal vádolták, hogy a törvénytervezet közzététele a választási jog reformjának elhalasztását jelenti. Pólnyi Géza igazságügyminiszter a tervezet tárgyaló szaktanácsközmény munkájának befejeztekor erre a következő kijelentéseket tette: Megállapította, hogy a javaslat semmiképen sem jelentheti a választási jog reformjának elodázását. A kúriai bíráskodásról szóló törvény 1909. szeptember 10-én kétszövegűen lejár. Ha az új választási törvény ezen időpont előtt lépne is életbe, akkor is föltétlenül szükséges, hogy a kúriai bíráskodásról szóló jelenlegi törvénynek föltétlenül hibái kiküszöböltesse. Annál inkább szükséges ez, mert a választási reform keresztülvitele után a

mostani átmeneti kormány csupán a választások elrendelésére és foganatosítására van hivatva. További új törvények alkotásához már nem foghat, mert ez már az új parlamentnek lesz a feladata.

Egy szert bevenni,

mely csak ideiglenes hatással bír, épp oly céltalan, mintha kifáradt lovakat ostorozunk. Másképp áll a dolog azonban, ha oly szer veszünk, mint például a Scott-féle Emulsió, mely a legjobb csukamajajból alfoszorsavas meszt és nátron hozzáadásával készült és az egész test szervezetét gyorsan és állandóan erősíti, úgy, hogy a legrövidebb idő alatt a gyöngeségi tünetek elmúlnak teljesen és helyükbe erőteljes egészség és új akarat lép. Mint erősítő szer gyöngye, vézna gyermekek és labdázók részére a Scott-féle Emulsió teljesen egyedül áll a magánében. A Scott-féle Emulsió összehasonlíthatatlan hatásosabb és gyógyszerjében gazdagabb, mint a közönségesebb csukamajajai.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a hátán nagy csukahalat vivó halász vadjegye.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beklüldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL. Vrosi gyógyszer-tára

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 34./50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban.

Felolvaszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Kiadótulajdonos „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

Felhívás.

Dr. Reisz Samu arra kéri érdektársait, hogy a tervezett ártézikút fúrás ügyének végleges elintézése végett, f. hó 8-án, délelőtt 11 órakor, a Petőfi-szálló éttermében szíveskedjenek megjelenni.

Méltóságos Bárány Maasburg Kornél úr
Fábiánsebestyéni birtokánlevő akácfa-alé

eladó.

Értesítést ad

Dr. Sinóros Sándor,
ügyvéd.

Hirdetmény.

Fajtszta bronz pulyka-kakasok és félvér orpington, valamint félvér sárga orpington kakasok jutányosan kaphatók s megtekinthetők Bolyó közjegyző házában.

Eladó gyepszéna.

Néhai Károlyi Sándor gróf terehalmi birtokán, 7 öl hosszú kazal első rendű gyepszéna eladó.
Értekezhetni Lázár Dezső föld-birtokossal Hódmezővásárhelyen.

Földbirtokra.

30000 koronáig terjedőleg:

1000 korona költségen után egy évre fizetendő 49 kor 50 fill.

ez összegben befoglalattik nemcsak a kamat, de a tőke törlesztése is. A költségen hármikor visszazártható, és teljes névértékben levonás nélkül folyosíthatik. — Tessék bizalommal hozzájárulni. HEGEDŰS, posta-mester, a vöröskereszt mellettlevő Balogi szűz-szobáiban. 1—

Hódmezővásárhelyen.

Kiadó föld.

Jurenák Imre eperjesi 600 kishold földje elegendő lakó és gazdasági épületekkel 1907. okt. 1-től haszonbérbe kiadó.

Szóval és írásban bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos. Budapest VIII. Baross-utca 15 sz. 3—2

Kiadó föld.

Kiskorú Endre Antalnak az alsórértben fekvő 5108/1100 hold földje (Jurenák-féle) azonnal haszonbérbe adandó. Az ajánlatokat elfogadja és a feltételeket közli Endre Antal kir. tőmérnök Ujvidék.

Helyi képviselőket

alkalmaz előkelő részvénytársaság fixum és jutalék mellett. Nem életbiztosítás. Ajánlatok bárkinek jellege alatt az „Általános Tudósítóhoz” küldendők.

Budapest. VII. Erzsébet körút 51

Minden utánzat és netán
= nyomás büntethető =
Valódi a

Thierry-féle balszam

csakis a zöld apácavédjeggyel.
Törvényesen védve. Régtől híres. főülmulthatatlan emésztési zavarok, gyomorgörcs, kólika, katarus mellfájás, influenza stb. ellen. Ára: 12 kis, vagy 6 nagy üvegnek, vagy 1 nagy Speciális üveg patentzárral 5 korona bérmentve.

Thierry Centifolia-növény általános ismert min. utó-
érhellen szer

minden, még oly régi seb, gyulladás, sérülés, abszcesszus és daganat ellen. Ára: 2 tegely 3 korona 60 fillér bérmentve. Szétküldi csakis előleges fizetés vagy utánvét mellett

Thierry A. gyógyszerüz Pragra.
Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Eredeti köszönőiratok ezrel tartalmazó rőpirat ingyen és bérmentve.
Raktár Budapest: Török József és Dr. Egger Leó
Lugoson Vértés L. gyógyszerárban. 50—33